

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВНІІЕ ЗУНУ
Борис ПОГРІЩУК

2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи ЗУНУ
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «ФАНДРАЙЗИНГ У ПУБЛІЧНОМУ СЕКТОРІ»

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок

Освітньо-професійна програма: „Фінанси”

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінг	СРС	Разом	Іспит, залік
Денна	I	1	30	15	5	4	96	150	Іспит, 1
Заочна	I	1	8	4	-	-	138	150	Іспит, 2

31.08.2023
(Signature)

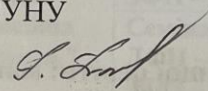
Вінниця – ВНІІЕ ЗУНУ 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань: 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, затвердженої Вченою Радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23 червня 2023 року).

Робоча програма складена доцентом кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВННІЕ ЗУНУ, канд. екон. наук, доцентом Вікторією РОЛЕДЕРС

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВННІЕ ЗУНУ, протокол № 1 від 28 серпня 2023 року.

Завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування ВННІЕ ЗУНУ
д-р екон. наук, професор

Галина ПОГРІЩУК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності
д-р екон. наук, професор

Ольга КИРИЛЕНКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФАНДРАЙЗИНГ У ПУБЛІЧНОМУ СЕКТОРІ»

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «ФАНДРАЙЗИНГ У ПУБЛІЧНОМУ СЕКТОРІ»

Курс підготовки магістрів		Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Дисципліна - Фандрайзинг у публічному секторі				
Кількість кредитів відповідних ECTS	5	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни – обов’язкова Мова викладання – українська	
Кількість залікових модулів	4	Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок Освітньо-професійна програма: „Фінанси ”	Рік підготовки Денна – 1-й Заочна – 1-й Семестр Денна – 1-й Заочна – 1-й, 2-й Лекції, год. ДФН – 30 ЗФН – 8 Семінарські заняття, год. ДФН – 15 ЗФН – 4 Самостійна робота год. ДФН – 100, у т.ч. тренінг - 4 ЗФН – 138	
Кількість змістовних модулів	2			
Загальна кількість годин ДФН – 150				
Тижнева кількість годин: Денна форма навчання I семестр з них аудиторних	10 3,3	Ступінь вищої освіти - магістр	Індивідуальна робота ДФН, год.	5
			Вид підсумкового контролю	Іспит

2.МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФАНДРАЙЗИНГ У ПУБЛІЧНОМУ СЕКТОРІ»

Фінансову основу місцевого самоврядування в Україні формують ресурси місцевих бюджетів. Однак, в умовах розширення повноважень місцевої влади та обмеженості їх дохідної бази підвищується роль фінансових ресурсів, залучених від донорських організацій, меценатів, а також у формі добровільних внесків громадян як джерела фінансування проектів соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць. У зв'язку з цим, працівникам органів місцевого самоврядування необхідні знання та навички із залучення додаткових фінансових ресурсів з різних джерел, планування відповідної стратегії і тактики, співпраці із донорськими організаціями. Особливо актуальним питання здобуття знань та навичок фандрайзингової діяльності є для студентів, які навчаються за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», адже серед іншого вона передбачає підготовку фахівців для органів місцевого самоврядування. Таким чином, від професійних якостей фахівців в майбутньому залежатиме ефективність залучення ресурсів в органах місцевого самоврядування, а отже й спроможність останніх належним чином забезпечувати потреби громадян.

Цим обумовлена актуальність курсу «Фандрайзинг у публічному секторі», який покликаний розкрити особливості планування та проведення фандрайзингової діяльності у публічному секторі. Вивчення даної дисципліни сприятиме формуванню у студентів знань та навичок пошуку додаткових фінансових ресурсів для потреб органів місцевого самоврядування та господарських одиниць публічного сектору, розуміння загальних принципів підготовки проектів на отримання фінансування, співпраці з грантодавцями.

2.1. Мета вивчення дисципліни. Дисципліна «Фандрайзинг у публічному секторі» орієнтована на формування у студентів системи знань з теорії та практики залучення фінансових ресурсів на реалізацію проектів у публічному секторі економіки. Вона покликана розвинути та збагатити положення традиційних навчальних дисциплін фінансового напрямку: теорії фінансів, бюджетної системи, місцевих фінансів тощо.

2.2.Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомлення із теоретичними основами фандрайзингу в публічному секторі, його правовою базою та базовими принципами реалізації;
- засвоєння знань про особливості організації фандрайзингової кампанії, її планування, реалізацію та оцінювання ефективності;
- оволодіння знаннями про етапи та інструменти складання проекту, підготовки проектної заявки, бюджету проекту та звітності про

його виконання.

Завдання лекційних занять полягає в отриманні знань про:

- теоретичні принципи та організаційні засади фандрайзингу в публічному секторі;
- особливості процесу залучення коштів для фінансування проектів за допомогою інструментів фандрайзингу, процедури розробки стратегії фандрайзингу;
- основні принципи та процедури підготовки проектів та складання проектної заявки на отримання фінансування;
- особливості складання бюджету проекту, формування команди проекту, ведення документації та звітності;

Завдання практичних занять полягає в отриманні знань та вмінь щодо:

- пошуку грантових конкурсів, оцінювання умов отримання фінансування;
- розробки власного проекту, оцінювання наявних та необхідних ресурсів, ризиків проекту; складання заявки на отримання фінансування;
- застосування наукових методів проведення аналізу та оцінювання реалізованого проекту, визначення перспектив його продовження;
- проведення оцінювання результатів фандрайзингової кампанії.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність застосувати отримані знання та вміння для ідентифікації потреб та розробки на їх основі проектів соціально-економічного розвитку на рівні громад;
- здатність приймати рішення щодо вибору потенційного донора в рамках фандрайзингової діяльності, спроможність домовлятися та узгоджувати інтереси в рамках розробки проектів розвитку;
- здатність організувати розробку та оцінювання інвестиційного проекту, складання документації на отримання фінансування в рамках фандрайзингової діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення курсу «Фандрайзинг у публічному секторі» базується на знаннях, отриманих при вивченні таких фундаментальних дисциплін «Фінанси», «Бюджетна система», «Фінансовий менеджмент», «Місцеві фінанси», «Інвестування» та ін.

2.5. Програмні результати навчання:

- вміти виконувати професійні функції у сфері фінансів, а саме:
- володіти методикою залучення грантів та інших форм фінансування проектів соціально-економічного розвитку громад, складання стратегії фандрайзингової кампанії;
- ефективно використовувати знання із планування та техніки

реалізації проєктів, складання бюджету проєкту;

- вмiти професійно скласти заявку на отримання фiнансування за проєктом, провести монiторинг та прогнозування реалiзацiї проєкту в майбутньому.

3.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛIНИ «ФАНДРАЙЗИНГ У ПУБЛIЧНОМУ СЕКТОРІ»

Змiстовий модуль 1.

Теоретичнi та органiзацiйнi засади фандрайзингу в публiчному секторі

Тема 1.

Теоретичнi засади фандрайзингу в публiчному секторі

Змiст та принципи фандрайзингу. Оперативний та проєктний фандрайзинг, внутрiшнiй та зовнiшнiй фандрайзинг.

Основнi поняття фандрайзингу. Мета та завдання фандрайзингу. Суб'єкти та об'єкти фандрайзингу.

Донори та способи взаємодiї з ними. Класифiкацiя донорiв. Мотиви донорства. Вибiр потенцiйних донорiв. Основний цикл роботи з донорами. Участь волонтерiв у фандрайзинговiй дiяльностi. Мiжнародна технiчна допомога: змiст, механiзми та форми надання. Основнi напрями надання мiжнародної технiчної допомоги в Україні.

Правила успішного фандрайзингу. Причини невдалого фандрайзингу.

Лiтература: 3, 5, 6, 9, 11, 13, 15, 37, 38.

Тема 2.

Досвiд та перспективи розвитку фандрайзингу

Исторiя розвитку та сучасний стан фандрайзингу в Україні. Досвiд фандрайзингових органiзацiй у зарубiжних країнах. Фандрайзингова дiяльнiсть у соцiальнiй сферi. Опікунські ради, едавмент-фонди, асоцiацiї випускникiв.

Використання IT-технологiй. Використання PR-технологiй. Маркетинг органiзацiї як елемент фандрайзингу.

Перспективи розвитку фандрайзингу в Україні. Використання нових iнструментiв фандрайзингу.

Лiтература: 3, 5, 6, 9, 11, 13, 24, 25, 27, 28.

Тема 3.

Фандрайзингова дiяльнiсть та форми її пiдтримки

Нормативно-правові основи фандрайзингу. Фандрайзинг як основа розвитку некомерційних та громадських організацій.

Види ресурсів, необхідних для розвитку фандрайзингової діяльності. Додаткові джерела фінансування фандрайзингової діяльності.

Можливі форми підтримки. Благодійні організації. Філантропія. Меценатство. Спонсорство. Інструменти фандрайзингу.

Література: 3, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 23, 35, 36, 38

Тема 4. Організаційні засади фандрайзингової діяльності

Організаційне забезпечення фандрайзингової діяльності. Планування фандрайзингової кампанії: етапи та матеріально-технічне забезпечення. Модель планування фандрайзингу.

Результат фандрайзингової кампанії. Оцінювання ефективності фандрайзингової діяльності. Подяка. Види подяки. Заходи, направлені на подяку донору. Розвиток проекту після закінчення фінансування.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 17, 18, 19, 34, 36, 37

Змістовий модуль 1. Методичні засади фандрайзингу в публічному секторі

Тема 5. Фонди та гранти

Визначення фонду. Види фондів в Україні. Зарубіжні фонди. Попереднє оцінювання фондів, його критерії. Вибір фонду.

Сутність поняття «грант» відповідно до чинного законодавства України. Класифікація грантів. Грантодавчі установи. Пошук гранту. Характеристика грантових конкурсів. інтернет-ресурси, інститути, наукові центри як інформаційні джерела на пошук грантів.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 31, 34

Тема 6. Вибір стратегії фандрайзингу та звернення

Поняття стратегії фандрайзингу та її елементи. Алгоритм вироблення стратегії фандрайзингу. Організаційна місія і завдання стратегії фандрайзингу. Внутрішній та зовнішній аналіз даних. Пошук джерел коштів, їх визначення, визначення їх потенціалу. Вивчення можливостей підтримки власної ідеї.

Спонсорський пакет. Звернення. Типи заявок. Заявка-запит. Повна заявка та її структура.

Супровідна документація: автобіографія, резюме, супровідний та рекомендаційний листи тощо.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 34

Тема 7.

Методичні засади розробки інвестиційних проектів у рамках фандрайзингу

Поняття проекту та його особливості. Взаємозв'язок між публічною політикою, стратегічним плануванням та управлінням проектами. Технології розробки та реалізації проекту. Передпроектна стадія. Визначення проблем і потреб. Визначення цільової групи проекту. Матриця оцінювання стейкхолдерів. Визначення шляхів розв'язання проблем. Територіальне співробітництво. Складові успішного партнерства.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 34

Тема 8.

Складання та реалізація бюджету проекту. Види звітності

Мета та завдання проекту. Визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проекту, очікуваних результатів. Концепція та карта проекту. Життєвий цикл проекту. Інтеграція проекту. Учасники й оточення проекту. Принципи формування проектної команди. Вибір показників роботи. Визначення ресурсів проекту та зацікавлених сторін. Логічна схема проекту. Часові рамки проекту. План реалізації.

Інструменти оцінки проектів: система SMART, NAOMIE, метод MoSCoW, Дерево проблем та Дерево цілей. Складання плану проекту. Діаграма Ганта. Оцінка ризиків.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 34

Тема 9.

Фандрайзинг як метод мобілізації фінансових ресурсів для розвитку територіальних громад

Необхідність, призначення і нормативно-правова база функціонування Державного фонду регіонального розвитку. Обсяги фінансування ДФРР та порядок їх розподілу у розрізі регіонів.

Форма інвестиційної програми та проекту регіонального розвитку, який може реалізовуватись за рахунок коштів ДФРР та порядок її заповнення. Принципи та основні помилки формулювання змісту, мети і

завдань проекту, розрахунку бюджету. Порядок оцінювання відповідності вимогам законодавства програм та проектів регіонального розвитку, які можуть реалізуватись за рахунок коштів ДФРР.

Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури ОТГ: нормативно-правове забезпечення та напрями спрямування. Порядок формування та затвердження проектів, які можуть реалізуватись за рахунок субвенції. Правила та проблеми підготовки проектних заявок на фінансування за рахунок коштів субвенції.

Література: 1, 2, 4, 7, 8, 10, 12, 32.

Тема 10.

Основні методики роботи фандрайзера

Менеджмент, орієнтований на результат.

Корпоративний фандрайзинг. Методики фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування. Суспільний та приватний фандрайзинг. Приватні пожертви. Методика роботи з бізнес-структурами. Краудфаундинг.

Література: 3, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 17, 20, 21, 22, 33.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ФАНДРАЙЗИНГ В ПУБЛІЧНОМУ СЕКТОРІ»

4.1. Денна форма навчання

№ з/п	ТЕМА	Кількість годин				Контрольні заходи (год.)
		Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	СРС (год.)	ІРС (год.)	
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади фандрайзингу в публічному секторі						
1.	Теоретичні засади фандрайзингу в публічному секторі	3	2	10	–	Поточне опитування
2.	Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу	3	1	10	–	
3.	Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки	3	1	10	–	
4.	Організаційні засади фандрайзингової діяльності	3	2	10	–	
Змістовий модуль 2. Теоретичні та організаційні засади фандрайзингу в публічному секторі						
5.	Фонди та гранти	3	1	10	1	Поточне опитування
6.	Вибір стратегії фандрайзингу та звернення	3	2	10	1	
7.	Методичні засади розробки інвестиційних проектів у рамках фандрайзингу	3	2	9	1	
8.	Складання та реалізація бюджету проекту. Види звітності	3	2	9	1	
9.	Фандрайзинг як метод мобілізації фінансових ресурсів для розвитку територіальних громад	3	1	9	1	
10.	Основні методики роботи фандрайзера	3	1	9	–	
Разом		30	15	96	5	

4.2. Заочна форма навчання

ТЕМА	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1.			
Теоретичні та організаційні засади фандрайзингу в публічному секторі			
Тема 1. Теоретичні засади фандрайзингу в публічному секторі	4	2	14
Тема 2. Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу			14
Тема 3. Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки			14
Тема 4. Організаційні засади фандрайзингової діяльності			14
Змістовий модуль 2.			
Теоретичні та організаційні засади фандрайзингу в публічному секторі			
Тема 5. Бюджетний процес на місцевому рівні	4	2	14
Тема 6. Участь громадськості в управлінні фінансами територіальних громад			14
Тема 7. Фінансовий контроль на місцевому рівні			14
Тема 8. Корупційні ризики у сфері фінансів територіальних громад			14
Тема 9. Фандрайзинг як метод мобілізації фінансових ресурсів для розвитку територіальних громад			13
Тема 10. Основні методики роботи фандрайзера			13
РАЗОМ	8	4	138

5. Тематика практичних занять

Практичні заняття з дисципліни «Фандрайзинг у публічному секторі» покликані розкрити студентам особливості процесу залучення ресурсів для потреб публічного сектору; етапи планування та проведення фандрайзингової діяльності; принципи та методи оцінювання проектів; правила складання аплікаційної форми на залучення ресурсів та підходи до планування бюджету проекту; ведення документації за проектом. В рамках практичних занять студенти також здобудуть навички ідентифікації

та опису проблеми, пошуку та оцінювання донорської установи; розробки мети, завдань та плану реалізації власного проекту, складання його бюджету та показників виконання; навички написання та презентації проектних заявок на отримання фінансування.

5.1. Денна форма навчання

Заняття 1

Тема: Теоретичні засади фандрайзингу в публічному секторі

Мета: здобуття знань щодо сутності, принципів та основних понять фандрайзингу, його видів. Отримання навичок вибору потенційного донора, засвоєння правил успішного фандрайзингу.

Питання для обговорення:

1. Економічний зміст та принципи проведення фандрайзингової діяльності. Види фандрайзингу.
2. Напрямки застосування та завдання фандрайзингу. Суб'єкти та об'єкти фандрайзингу.
3. Сутність та основні мотиви донорства. Види донорів. Критерії вибору потенційного донора. Цикл роботи з донором.
4. Міжнародна технічна допомога: зміст, механізми та форми надання.
5. Правила успішного та причини невдалого фандрайзингу. Методи виявлення проблем та потреб для проектування фандрайзингової діяльності.

Література: 3, 5, 6, 9, 11, 13, 15, 37, 38.

Заняття 2

Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу

Мета: здобуття знань щодо історичних передумов розвитку та сучасного стану фандрайзингу в Україні, зарубіжних досвід фандрайзингової діяльності та його позитивні сторони. Отримання знань щодо сфер застосування ІТ- та PR-технологій у фандрайзинговій діяльності.

Питання для обговорення:

1. Історичні етапи та сучасний стан фандрайзингу в Україні.
2. Зарубіжний досвід фандрайзингової діяльності.
3. Застосування ІТ-технологій та роль PR-технологій в фандрайзинговій діяльності.
4. Основні етапи розвитку та проблеми благодійності в Україні.
5. Перспективи розвитку фандрайзингу в Україні. Інноваційні інструменти фандрайзингу, перспективи та сфери їх застосування в

Україні.

Література: 3, 5, 6, 9, 11, 13, 24, 25, 27, 28.

Заняття 3

Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки

Мета: здобуття знань щодо правової бази, яка врегульовує здійснення фандрайзингової діяльності в Україні, видів ресурсів, які необхідні для її проведення. Отримання знань про форми підтримки проектів в Україні та основні інструменти фандрайзингу.

Питання для обговорення:

1. Нормативно-правові основи фандрайзингу.
2. Поняття некомерційної організації. Фандрайзинг як основа розвитку некомерційних та громадських організацій.
3. Види ресурсів, необхідних для розвитку фандрайзингової діяльності. Основні та додаткові джерела фінансування фандрайзингової діяльності.
4. Форми підтримки проектів в Україні. Благодійні організації. Філантропія. Меценатство. Спонсорство.
5. Інструменти фандрайзингу.

Література: 3, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 23, 35, 36, 38

Заняття 4

Організаційні засади фандрайзингової діяльності

Мета: здобуття знань з організації фандрайзингової діяльності. Отримання знань щодо планування фандрайзингу, критеріїв та показників оцінювання його результатів.

Питання для обговорення:

1. Організаційне забезпечення фандрайзингової діяльності.
2. Планування фандрайзингової кампанії: етапи та матеріально-технічне забезпечення. Модель планування фандрайзингу.
3. Результат фандрайзингової кампанії. Оцінювання ефективності фандрайзингової діяльності.
4. Подяка. Види подяки. Заходи, направлені на подяку донору.
5. Розвиток проекту після закінчення фінансування.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 17, 18, 19, 34, 36, 37

Заняття 5

Фонди та гранти

Мета: здобуття знань про вітчизняні та зарубіжні фонди-донори, критерії їх відбору та оцінювання в рамках планування фандрайзингової діяльності. Отримання навиків пошуку та оцінювання потенційного донора.

Питання для обговорення:

1. Визначення фонду. Види фондів в Україні. Зарубіжні фонди. Попереднє оцінювання фондів, його критерії. Вибір фонду.
2. Поняття та види грантів. Призначення гранту. Грантодавчі установи.
3. Пошук гранту. Характеристика грантових конкурсів. інтернет-ресурси, інститути, наукові центри як інформаційні джерела на пошук грантів.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 31, 34

Заняття 6

Вибір стратегії фандрайзингу та звернення

Мета: здобуття знань про стратегію фандрайзингової діяльності, підходи до її розробки та оцінювання можливостей підтримки з боку донорських установ.

Питання для обговорення:

1. Стратегія фандрайзингу та її елементи. Алгоритм вироблення стратегії фандрайзингу. Організаційна місія і завдання стратегії фандрайзингу.
2. Внутрішній та зовнішній аналіз даних. Пошук джерел коштів, їх визначення, визначення їх потенціалу. Вивчення можливостей підтримки власної ідеї.
3. Спонсорський пакет. Звернення. Типи заявок. Заявка-запит. Проектна заявка та її структура.
4. Супровідна документація: автобіографія, резюме, супровідний та рекомендаційний листи тощо.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 34

Заняття 7

Методичні засади розробки інвестиційних проектів у рамках фандрайзингу

Мета: здобуття знань про проект та організаційно-методичні засади його розробки. Отримання навиків оцінювання проблем та потреб для розробки проекту, пошуку шляхів розв'язання проблеми.

Питання для обговорення:

1. Поняття проекту та його особливості.

2. Взаємозв'язок між публічною політикою, стратегічним плануванням та управлінням проектами.
3. Технології розробки та реалізації проекту. Передпроектна стадія. Визначення проблем і потреб.
4. Визначення цільової групи проекту. Матриця оцінювання стейкхолдерів.
5. Визначення шляхів розв'язання проблем.
6. Територіальне співробітництво. Складові успішного партнерства.
Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 34

Заняття 8

Складання та реалізація бюджету проекту. Види звітності

Мета: здобуття знань про практичні аспекти розробки проекту та підготовки проектної заявки на залучення фінансування. Отримання навиків визначення мети та завдань проекту, опису життєвого циклу проекту, стейкхолдерів; навиків застосування методичного інструментарію для оцінювання проектів, складання бюджету проекту.

Питання для обговорення:

1. Поняття мети та завдань проекту. Дерево проблем та Дерево цілей. Визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проекту, очікуваних результатів.
2. Концепція та карта проекту. Життєвий цикл проекту. Інтеграція проекту.
3. Учасники й оточення проекту. Принципи формування проектної команди. Вибір показників роботи.
4. Визначення ресурсів проекту та зацікавлених сторін.
5. Логічна схема проекту. Часові рамки проекту. План реалізації.
6. Інструменти оцінки проектів: система SMART, NAOMIE, метод MoSCoW.
7. Складання плану проекту. Діаграма Ганта. Оцінка ризиків.
8. Поняття бюджету проекту та принципи його розробки. Типові помилки при складанні бюджету.
9. Звітність про виконання проекту, її види.
Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 34

Заняття 9

Фандрайзинг як метод мобілізації фінансових ресурсів для розвитку територіальних громад

Мета: здобуття знань про застосування фандрайзингу для залучення ресурсів до місцевого бюджету, особливості розробки проектів та підготовки документації для отримання фінансування від ДФРР та в рамках міжмуниципального співробітництва.

Питання для обговорення:

1. Державний фонд регіонального розвитку: необхідність, призначення і нормативно-правова база функціонування. Обсяги фінансування ДФРР та порядок їх розподілу у розрізі регіонів.
2. Форма інвестиційної програми та проекту регіонального розвитку для залучення коштів ДФРР, порядок її заповнення.
3. Принципи та основні помилки формулювання змісту, мети і завдань проекту, розрахунку бюджету.
4. Порядок оцінювання відповідності вимогам законодавства програм та проектів регіонального розвитку, які можуть реалізуватись за рахунок коштів ДФРР.
5. Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури ОТГ. Порядок формування та затвердження проектів, які можуть реалізуватись за рахунок субвенції.
6. Правила та проблеми підготовки проектних заявок на фінансування за рахунок коштів субвенції.
7. Міжмуніципальне співробітництво як метод залучення ресурсів.
Література: 1, 2, 4, 7, 8, 10, 12, 32.

Заняття 10

Основні методики роботи фандрайзера

Мета: здобуття знань щодо основ методики роботи фандрайзера, специфіки корпоративного, приватного та публічного фандрайзингу.

Питання для обговорення:

1. Менеджмент, орієнтований на результат.
2. Корпоративний фандрайзинг.
3. Методика фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування.
4. Суспільний та приватний фандрайзинг. Приватні пожертви. Методика роботи з бізнес-структурами.
5. Краудфаундинг.

Література: 3, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 17, 20, 21, 22, 33.

5.2. Заочна форма навчання

Заняття 1

Тема: Теоретичні засади фандрайзингу в публічному секторі

Мета: здобуття знань щодо сутності, принципів та основних понять фандрайзингу, його видів. Отримання навиків вибору потенційного донора, засвоєння правил успішного фандрайзингу.

Питання для обговорення:

1. Економічний зміст та принципи проведення фандрайзингової діяльності. Види фандрайзингу.
 2. Напрямки застосування та завдання фандрайзингу. Суб'єкти та об'єкти фандрайзингу.
 3. Сутність та основні мотиви донорства. Види донорів. Критерії вибору потенційного донора. Цикл роботи з донором.
 4. Міжнародна технічна допомога: зміст, механізми та форми надання.
 5. Правила успішного та причини невдалого фандрайзингу. Методи виявлення проблем та потреб для проектування фандрайзингової діяльності.
- Література:** 3, 5, 6, 9, 11, 13, 15, 37, 38.

Заняття 2

Досвід та перспективи розвитку фандрайзингу

Мета: здобуття знань щодо історичних передумов розвитку та сучасного стану фандрайзингу в Україні, зарубіжних досвід фандрайзингової діяльності та його позитивні сторони. Отримання знань щодо сфер застосування ІТ- та PR-технологій у фандрайзинговій діяльності.

Питання для обговорення:

1. Історичні етапи та сучасний стан фандрайзингу в Україні.
 2. Зарубіжний досвід фандрайзингової діяльності.
 3. Застосування ІТ-технологій та роль PR-технологій в фандрайзинговій діяльності.
 4. Основні етапи розвитку та проблеми благодійності в Україні.
 5. Перспективи розвитку фандрайзингу в Україні. Інноваційні інструменти фандрайзингу, перспективи та сфери їх застосування в Україні.
- Література:** 3, 5, 6, 9, 11, 13, 24, 25, 27, 28.

Заняття 3

Фандрайзингова діяльність та форми її підтримки

Мета: здобуття знань щодо правової бази, яка врегульовує здійснення фандрайзингової діяльності в Україні, видів ресурсів, які необхідні для її проведення. Отримання знань про форми підтримки проектів в Україні та основні інструменти фандрайзингу.

Питання для обговорення:

1. Нормативно-правові основи фандрайзингу.
2. Поняття некомерційної організації. Фандрайзинг як основа розвитку некомерційних та громадських організацій.
3. Види ресурсів, необхідних для розвитку фандрайзингової діяльності. Основні та додаткові джерела фінансування фандрайзингової діяльності.

4.Форми підтримки проектів в Україні. Благодійні організації. Філантропія. Меценатство. Спонсорство.

5.Інструменти фандрайзингу.

Література: 3, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 23, 35, 36, 38

Заняття 4

Організаційні засади фандрайзингової діяльності

Мета: здобуття знань з організації фандрайзингової діяльності. Отримання знань щодо планування фандрайзингу, критеріїв та показників оцінювання його результатів.

Питання для обговорення:

- 1.Організаційне забезпечення фандрайзингової діяльності.
- 2.Планування фандрайзингової кампанії: етапи та матеріально-технічне забезпечення. Модель планування фандрайзингу.
- 3.Результат фандрайзингової компанії. Оцінювання ефективності фандрайзингової діяльності.
- 4.Подяка. Види подяки. Заходи, направлені на подяку донору.
- 5.Розвиток проекту після закінчення фінансування.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 17, 18, 19, 34, 36, 37

Заняття 5

Фонди та гранти

Мета: здобуття знань про вітчизняні та зарубіжні фонди-донори, критерії їх відбору та оцінювання в рамках планування фандрайзингової діяльності. Отримання навиків пошуку та оцінювання потенційного донора.

Питання для обговорення:

- 1.Визначення фонду. Види фондів в Україні. Зарубіжні фонди. Попереднє оцінювання фондів, його критерії. Вибір фонду.
- 2.Поняття та види грантів. Призначення гранту. Грантодавчі установи.
- 3.Пошук гранту. Характеристика грантових конкурсів. інтернет-ресурси, інститути, наукові центри як інформаційні джерела на пошук грантів.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 31, 34

Заняття 6

Вибір стратегії фандрайзингу та звернення

Мета: здобуття знань про стратегію фандрайзингової діяльності, підходи до її розробки та оцінювання можливостей підтримки з боку донорських установ.

Питання для обговорення:

1. Стратегія фандрайзингу та її елементи. Алгоритм вироблення стратегії фандрайзингу. Організаційна місія і завдання стратегії фандрайзингу.
2. Внутрішній та зовнішній аналіз даних. Пошук джерел коштів, їх визначення, визначення їх потенціалу. Вивчення можливостей підтримки власної ідеї.
3. Спонсорський пакет. Звернення. Типи заявок. Заявка-запит. Проектна заявка та її структура.
4. Супровідна документація: автобіографія, резюме, супровідний та рекомендаційний листи тощо.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 34

Заняття 7

Методичні засади розробки інвестиційних проектів у рамках фандрайзингу

Мета: здобуття знань про проект та організаційно-методичні засади його розробки. Отримання навиків оцінювання проблем та потреб для розробки проекту, пошуку шляхів розв'язання проблеми.

Питання для обговорення:

1. Поняття проекту та його особливості.
2. Взаємозв'язок між публічною політикою, стратегічним плануванням та управлінням проектами.
3. Технології розробки та реалізації проекту. Передпроектна стадія. Визначення проблем і потреб.
4. Визначення цільової групи проекту. Матриця оцінювання стейкхолдерів.
5. Визначення шляхів розв'язання проблем.
6. Територіальне співробітництво. Складові успішного партнерства.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 34

Заняття 8

Складання та реалізація бюджету проекту. Види звітності

Мета: здобуття знань про практичні аспекти розробки проекту та підготовки проектної заявки на залучення фінансування. Отримання навиків визначення мети та завдань проекту, опису життєвого циклу проекту, стейкхолдерів; навиків застосування методичного інструментарію для оцінювання проектів, складання бюджету проекту.

Питання для обговорення:

1. Поняття мети та завдань проекту. Дерево проблем та Дерево цілей. Визначення методів та етапів досягнення мети і завдань проекту, очікуваних результатів.
2. Концепція та карта проекту. Життєвий цикл проекту. Інтеграція проекту.
3. Учасники й оточення проекту. Принципи формування проектної команди.

Вибір показників роботи.

4.Визначення ресурсів проекту та зацікавлених сторін.

5.Логічна схема проекту. Часові рамки проекту. План реалізації.

6.Інструменти оцінки проектів: система SMART, NAOMIE, метод MoSCoW.

7.Складання плану проекту. Діаграма Ганта. Оцінка ризиків.

8.Поняття бюджету проекту та принципи його розробки. Типові помилки при складанні бюджету.

9.Звітність про виконання проекту, її види.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 34

Заняття 9

Фандрайзинг як метод мобілізації фінансових ресурсів для розвитку територіальних громад

Мета: здобуття знань про застосування фандрайзингу для залучення ресурсів до місцевого бюджету, особливості розробки проектів та підготовки документації для отримання фінансування від ДФРР та в рамках міжмуніципального співробітництва.

Питання для обговорення:

1.Державний фонд регіонального розвитку: необхідність, призначення і нормативно-правова база функціонування. Обсяги фінансування ДФРР та порядок їх розподілу у розрізі регіонів.

2.Форма інвестиційної програми та проекту регіонального розвитку для залучення коштів ДФРР, порядок її заповнення.

3.Принципи та основні помилки формулювання змісту, мети і завдань проекту, розрахунку бюджету.

4.Порядок оцінювання відповідності вимогам законодавства програм та проектів регіонального розвитку, які можуть реалізуватись за рахунок коштів ДФРР.

5.Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури ОТГ. Порядок формування та затвердження проектів, які можуть реалізуватись за рахунок субвенції.

6.Правила та проблеми підготовки проектних заявок на фінансування за рахунок коштів субвенції.

7.Міжмуніципальне співробітництво як метод залучення ресурсів.

Література: 1, 2, 4, 7, 8, 10, 12, 32.

Заняття 10

Основні методики роботи фандрайзера

Мета: здобуття знань щодо основ методики роботи фандрайзера, специфіки корпоративного, приватного та публічного фандрайзингу.

Питання для обговорення:

1.Менеджмент, орієнтований на результат.

2.Корпоративний фандрайзинг.

3.Методика фінансової діяльності з державними установами та місцевого самоврядування.

4.Суспільний та приватний фандрайзинг. Приватні пожертви. Методика роботи з бізнес-структурами.

5.Краудфаундинг.

Література: 3, 5, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 17, 20, 21, 22, 33.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Фандрайзинг у публічному секторі» виконується самостійно кожним студентом на основі підручників, монографій, періодичних видань. Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) охоплює основні теми дисципліни «Фандрайзинг у публічному секторі».

Мета комплексного практичного індивідуального завдання – набуття навичок у вирішенні конкретних теоретичних і практичних завдань та вмінні застосувати здобуті знання у подальшій практичній роботі за фахом. Комплексне практичне індивідуальне завдання має сформулювати у студента глибші теоретичні та практичні навички з питань фандрайзингу у публічному секторі. Виконання КПЗ передбачає розробку студентом власного проекту, пошук донора, підготовку проектної заявки та її публічну презентацію.

Завдання 1.

Розробити власний проект для залучення фінансування:

- провести експрес-опитування цільової аудиторії, виявити актуальну проблему;
- провести аналіз проблеми з використанням методики дерева проблем;
- сформулювати назву, мету та завдання проекту із застосуванням методики дерева цілей;
- провести аналіз проекту за методиками SMART або NAOMIE;
- оцінити стейкхолдерів проекту, проаналізувати можливості їх включення у проект

Завдання 2.

Використовуючи відкриті джерела інформації вибрати трьох потенційних донорів, оцінити можливості отримання від них фінансування. Підготувати звернення до донора.

Завдання 3.

Скласти план реалізації та бюджет проекту. Розрахунки провести у табличній формі, для планування витрат за проектом використовувати відкриті джерела інформації (ціни на товари і послуги, ставки орендної плати, розміри оплати праці та ін.). Розробити кількісні та якісні показники оцінювання результатів проекту. Описати ризики та можливості реалізації проекту після

завершення фінансування.

Завдання 4.

Скласти проектну заявку із заповненням усіх елементів аплікаційної форми. Підготувати презентацію розробленого проекту загальним обсягом не менше 20 слайдів.

КПЗ оформляється відповідно до встановлених вимог і захищається студентом.

При виконанні КПЗ студент може використовувати комп'ютерну техніку, зокрема Microsoft Excel, кожне з КПЗ оцінюється 100-бальною шкалою, а також визначається підсумкова оцінка. Виконання КПЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з „Фандрайзингу у публічному секторі”.

7.ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Тематика: пошук потенційного донора, проведення переговорів про залучення фінансування.

Порядок проведення:

1. Провести моніторинг ЗМІ та інших відкритих джерел інформації для пошуку потенційних донорів. Виявити у ЗМІ структури, які могли б виступити спонсором проекту; оцінити, проекти якої тематики можуть зацікавити потенційного донора, які вигоди він від цього матиме та в яких обсягах можна залучити кошти.
2. Сформулювати концептуальну ідею проекту та підготувати звернення до потенційного донора.
3. Провести переговори (у формі ситуаційного завдання) з потенційним донором на предмет отримання фінансування проекту. Завдання цього етапу – переконати потенційного донора погодитись на фінансування проекту.

Завершенням тренінгу є проведення групового аналізу недоліків у формулюванні концептуальної ідеї проекту, підготовці звернення та проведення переговорів із донорською організацією.

8.САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студента (СРС) – це діяльність, яку студенти виконують самостійно за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача без його прямої участі. Самостійна робота спрямована на більш глибоке ознайомлення студентом з проблемами, які розглядаються навчальним курсом «Фандрайзинг у публічному секторі». Під час вивчення навчальної дисципліни

«Фандрайзинг у публічному секторі» застосовуються такі види самостійної роботи:

- підготовка додаткових питань (2 на вибір) до кожної теми навчальної дисципліни;
- робота з додатковою літературою та ін. Обов'язкові вимоги до наукової роботи:
- оптимальний обсяг розкриття додаткового питання – 3-4 сторінки. За ініціативою студента додаткові питання можуть бути представлені на практичному занятті чи круглому столі у формі презентації;
- поєднання теоретичного і практичного аспектів досліджуваної проблеми. Подання суто описових робіт, які не містять цифрового матеріалу не допускається;
- наявність висновків та рекомендацій практичного характеру. Наведені пропозиції, представлені в рамках викладення змісту питань самостійної роботи, мають бути належним чином аргументовані, наявність у тексті голослівних, нічим не підкріплених висновків та пропозицій небажана.

Перелік тем для розкриття додаткових питань:

№ з/п	Тематика	К-сть годин	
		ДФН	ЗФН
Заняття 1			
1	Сутність фандрайзингу, його роль та сфери застосування в публічному секторі.	10 год.	14 год.
2	Благодійництво та основні його форми.		
3	Етичні стандарти фандрайзингової діяльності.		
4	Риси професійного фандрайзера та їх характеристика.		
5	Піраміда фандрайзингу.		
6	Правила успішного фандрайзингу.		
7	Помилки фандрайзингу.		
Заняття 2			
8	Становлення благодійності в Україні.	10 год.	14 год.
9	Фандрайзинг у країнах ринкової економіки.		
10	Особливості фандрайзингу в соціальній сфері.		
11	Світовий рейтинг благодійності. Фандрайзингова діяльність у публічному секторі країн ЄС.		
12	Перспективи та можливості фандрайзингу в мережі Інтернет.		
13	PR технології в фандрайзинговій діяльності.		
14	Інноваційні інструменти фандрайзингу.		
Заняття 3			
15	Нормативно-правове забезпечення фандрайзингу в Україні.	10 год.	14
16	Фандрайзинг як основа розвитку некомерційних та громадських організацій.		
17	Джерела фінансування фандрайзингової діяльності.		

18	Меценатство в Україні: історичні традиції, реалії та перспективи.		год.
19	Головні форми фандрайзингової діяльності.		
20	Інструменти фандрайзингу.		
Заняття 4			
21	Організаційне забезпечення фандрайзингової діяльності.	10 год.	14 год.
22	Методика планування фандрайзингової кампанії.		
23	Роль комунікацій у фандрайзинговій діяльності.		
24	Дискусійні підходи до оцінювання результатів фандрайзингової діяльності.		
Заняття 5			
25	Едавмент-фонди в Україні: реалії та перспективи.	10 год.	14 год.
26	Алгоритм вибору едавмент-фонду в рамках фандрайзингової діяльності.		
27	Грант як інструмент фандрайзингу.		
28	Інформаційні джерела пошуку грантів.		
29	Наукові центри як інформаційні джерела на пошук грантів.		
30	Перспективи використання грантів як інструмента фінансування соціально-економічного розвитку територіальних громад.		
Заняття 6			
31	Стратегії поліпшення самодостатності неприбуткових організацій.	10 год.	14 год.
32	Спонсорський пакет у фандрайзингу: призначення та характеристика складових.		
33	Методичні підходи до складання заявки на отримання фінансування.		
34	Стратегія фандрайзингу та її елементи.		
35	Організаційна місія і завдання стратегії фандрайзингу.		
36	Внутрішній та зовнішній аналіз даних у фандрайзингу: необхідність та підходи до проведення.		
Заняття 7			
37	Поняття проекту та його особливості.	9 год.	14 год.
38	Взаємозв'язок між публічною політикою, стратегічним плануванням та управлінням проектами.		
39	Технології розробки та реалізації проекту.		
40	Складові успішного партнерства.		
41	Передпроектна стадія фандрайзингу.		
42	Стейкхолдери у фандрайзингу: склад та методика оцінювання.		
Заняття 8			
43	Прийоми фандрайзингу.	9 год.	14 год.
44	Принципи формування проектної команди.		
45	Очікувані результати проекту та формування їх рівнів.		
46	Інструменти оцінки проектів: система SMART, NAOMIE, метод MoSCoW.		
47	Оцінка ризиків у фандрайзингу.		
48	Дерево проблем та Дерево цілей у фандрайзингу: суть та методика складання.		
Заняття 9			

49	Міжнародна технічна допомога: призначення, форми підтримки та перспективи залучення.	9 год.	13 год.
50	Перспективи активізації фандрайзингу в зміцненні фінансової основи місцевого самоврядування.		
51	Державний фонд регіонального розвитку: призначення, напрями діяльності та роль у фінансуванні розвитку територіальних громад.		
52	Субвенція на формування інфраструктури як джерело ресурсів для територіальних громад.		
Заняття 10			
53	Менеджмент орієнтований на результат.	9 год.	13 год.
54	Корпоративний фандрайзинг.		
55	Фандрайзингова діяльність із органами державної влади та місцевого самоврядування.		
56	Фандрайзингова діяльність з приватними особами.		
57	Краудфандинг: поняття, реалії та перспективи		

Усі аналітичні і статистичні дані, використані студентом при виконанні питань самостійної роботи, мають бути підтверджені ксерокопіями оригіналів першоджерел або роздрукованими сторінками з інтернет-ресурсів.

9.МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, ситуативне моделювання, ділові ігри, реферування, виконання КППЗ, есе, підготовка і презентація проєктів.

10.ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

В процесі вивчення дисципліни «Фандрайзинг у публічному секторі» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування навчальної роботи студента:

- поточне опитування, тестування, виконання самостійної роботи;
- залікове модульне тестування та опитування;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КППЗ студента;
- екзамен.

11. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку. *Політика щодо академічної доброчесності.* Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань. *Політика щодо відвідування.* Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, війсьний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватися в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

12. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фандрайзинг у публічному секторі» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модель 4 (екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
Опитування під час заняття (теми 1–4) – 5 балів за тему – макс. 20 балів. Модульна робота – макс. 80 балів.	Опитування під час заняття (теми 5–10) – 5 балів за тему – макс. 30 балів. Модульна робота – макс. 70 балів.	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. Захист КПЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Задачі (2 задачі) – по 30 балів, макс. 60 балів. Теоретичне питання – макс. 20 балів.	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13.ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-10
2.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Грантрайтинг: методичні рекомендації для органів публічної влади щодо написання проектних заявок / О.В. Кулініч та ін.; за ред. О.В. Кулініча. Х. : Регіональний центр міжнародних проектів і програм, 2020. 78 с.
2. Демократизація України: програма малих проектів: Посібник з розвитку громад. Практичний порадник для небайдужих / Єльчева Л. О. та ін. Київ. 2017, 458 с.
3. Дуглас А. Дж., Карлсон К. Дж. Основные принципы фандрейзинга. Д.: Баланс Бизнес Букс, 2017. 240 с.
4. Зінченко О. С., Кулініч О. В., Куліш П. Ю. Грантрайтинг : метод. рек. для органів публічної влади щодо написання проектних заявок / за заг. ред. О. В. Кулініча. 2-ге вид., доп. і перероб. Харків : золоті сторінки, 2021. 80 с.
5. Комаровський О. В. Фандрейзинг у питаннях, відповідях та цитатах: навч. посіб. Луганськ, 2017. 54 с.
6. Куц С. Фандрайзинг АВС: посібник для початківців. К.: Центр філантропії, 2008. 92 с.
7. Муніципальний фандрейзинг: Залучення позабюджетних фондів для реалізації програм місцевого економічного розвитку. Львів: Західноукраїнський науковий центр, Фондація США – Україна, 2016. 26 с.
8. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері: метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / В.В. Белявцева та ін.; за заг. ред. О.В. Кулініча. Харків: Золоті сторінки, 2017. 148 с.
9. Основы фандрайзинга: учеб. пособ. Екатеринбург: Федеральное агентство по образованию, 2018. 230 с.
10. Регіональний розвиток: розробка та управління проектами / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, органів місц. самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Упор. Л.Чабак. Чернігів: ЦППК, 2021. 64 с.
11. Стоцько З. Фандрейзинг навчальний посібник. Львів: Західноукраїнський ресурсний центр, 2020. 64 с.
12. Фандрайзинг: навч. посіб. Центральноукраїнський регіональний навчальний центр. Партнерство громад фундація «Україна-США» (USAID). 2019. 95 с.
13. Чернявська О. В., Соколова А. М. Фандрайзинг. Навч. посіб. 2-е вид., з доопрац. та допов. К.: Алерта, 2019. 272 с.

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

14. Авраменко А., Аксенов Г. Фандрайзинг: искусство добывать и отдавать деньги. К.: Планета людей, 2021.
15. Артемьева Т. В., Тульчинский Г. Л. Фандрейзинг. Привлечение средств на проекты и программы в сфере культуры и образования. К.: Наука, 2020. 286 с.
16. Балашова А. Л. Фандрайзинг для молодежной организации: конспект лекций. К.: Наука, 2018. 103 с.
17. Березін О. В. Управління проектами: навч.- метод. посібник. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2019. 149 с.
18. Брайсон Джон М. Стратегічне планування для державних і неприбуткових організацій: Пер. з англ. Львів: Літопис, 2018. 352 с.
19. Вейс Д. 5 стадий управления проектом: практическое руководство по планированию и реализации. К., 2019.
20. Декларация этических принципов в фандрайзинге. Официальный сайт Института профессионального фандрейзинга. URL: http://www.fundraiser.org.ua/?c_id=20&l_id=1.
21. Загальна декларація волонтерів, прийнята на XI конгресі Міжнародної асоціації волонтерів. Права людини: навчальний посібник. К.: Просвіта, 2019. С. 67–80.
22. Кемпбел К. Управление проектом на одной странице. К, 2019.
23. Крупський Т. Пошук ресурсів для діяльності організації (Fund Rasing). К.: Коаліція «Свобода вибору», 2021. 10 с.
24. Найкращі практики з фандрейзингу виконавчих партнерів ВБО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ». URL: <https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:lxe2OfEImbsJ:www.network.org.ua/assets/projects/OB3/BestPractices-Fundrising>.
25. Об'єднані громади отримують понад 900 мільйонів субвенцій. URL: <http://jkg-portal.com.ua/ua/publication/one/objednan-gromadi-otrimajut-ponad-900-mljonv-subvencj-47734>.
26. Офіційний сайт Fundraising INFO.com. URL: <http://www.fundraisinginfo.com/>.
27. Офіційний сайт Українського форуму благодійників. URL: <http://ufb.org.ua/>.
28. Офіційний сайт Центру філантропії. URL: <http://www.philanthropy.org.ua/>.
29. Планування та прогнозування в умовах ринку: навч. посібник / за ред. В. Г. Воронкова. К.: Професіонал, 2019.
30. Портни С. И. Управление проектами для чайников. К. Наука, 2018.
31. Пошук гранту: як і де знайти гроші на власний проект. URL: <http://studway.com.ua/poshuk-grantu/>.
32. Розробка концептуальної ноти проекту: Практичний посібник. Проект Європейського Союзу. Підтримка регіонального розвитку в

- Україні. URL:
http://surdp.eu/uploads/files/SURDP_Manuals/Project_Concept_Development_Manual_UA.pdf.
33. Снігульська В. Що таке соціальний фандрейзинг, або як продати громаді участь у добрих справах. Соціальний педагог. 2019. № 8.
 34. Составление заявки на грант. Методическое пособие для некоммерческих организаций. Ставрополь, 2020. URL:
http://www.prpc.ru/met_nko/write.shtml.
 35. Українська благодійність переживає переломний період. URL:
<http://ufb.org.ua/blog/posts/ukrayinska-blagodiynist-perezhivaye-perelomniy-period/>.
 36. Фандрайзинг: привлечение средств на некоммерческую деятельность / В. А. Барежев и др. К, 2018. 102 с.
 37. Шевченко Д. А. Фандрайзинг образовательной организации: Учебное пособие для обучающихся по дополнительным профессиональным программам. К, 2019. 335 с.
 38. Шнирков О. І., Мінгазутдінов І. О. Фандрайзинг: основні особливості та форми: метод. посіб. 1-ше вид. К.: Ін-т міжнар. відн. КНУ ім. Т. Шевченка, 2022. 50 с.
 39. Managing Successful Projects with PRINCE2. 2019 edition. London: TSO, 2019.